

Sarajevo, 23.08.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
16.08.2021. - 20.08.2021.

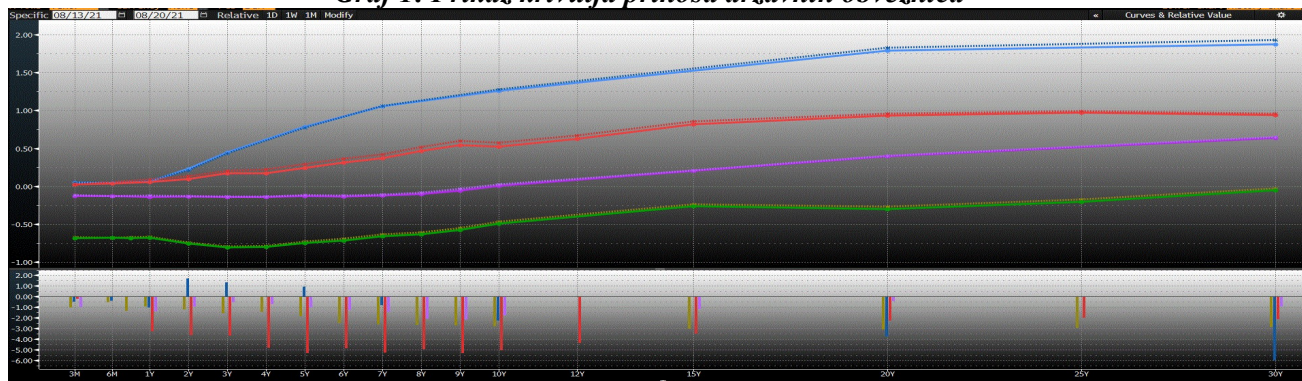
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	13.8.21	-	20.8.21	13.8.21	-	20.8.21	13.8.21	-	20.8.21	13.8.21	-	20.8.21
2 godine	-0,74	-	-0,75	0,21	-	0,22	0,14	-	0,10	-0,12	-	-0,12
5 godina	-0,73	-	-0,75	0,77	-	0,78	0,30	-	0,24	-0,12	-	-0,13
10 godina	-0,47	-	-0,50	1,28	-	1,26	0,57	-	0,52	0,03	-	0,01

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	13.8.21	-	20.8.21
3 mjeseca	-0,661	-	-0,672
6 mjeseci	-0,677	-	-0,682
1 godina	-0,660	-	-0,667

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 20.08.2021. godine (pune linije) i 13.08.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone u protekloj sedmici su zabilježili blagi pad, pri čemu je smanjenje prinosa njemačkih obveznica iznosilo između 1 i 3 bazna poena u odnosu na prethodnu sedmicu.

Prema posljednjem objavljenom istraživanju Bloomberg, GDP eurozone bi u ovoj godini mogao zabilježiti rast od 4,7%, te 4,4% u 2022. godini, dok se usporenje ekonomskog rasta na 2,0% očekuje u 2023. godini. Za stopu inflacije u eurozoni se očekuje da bi ove godini mogla iznositi 2,0%, ali se već u 2022. godini očekuje smanjenje inflacije na 1,5%. Posebno su povećane prognoze za ekonomski rast Italije i Španije, pa se sada očekuje da bi ove dvije članice u tekućoj godini mogle da zabilježe najbržu stopu ekonomskog rasta u posljednjih više od 40 godina. Za Španiju se očekuje da bi u 2021. godini GDP mogao zabilježiti rast od 6,2%, a za Italiju rekordni rast od 5,6%. Ovo ukazuje na to da se navedene dvije ekonomije oporavljaju nakon što su bile najviše pogođene u regiji tokom prošle godine kada su striktna zatvaranja ekonomija negativno uticala na poslovanje kao i na industriju turizma. Prošle sedmice su objavljeni drugi preliminarni podaci o GDP-u eurozone u II kvartalu, prema kojima su potvrđeni preliminarni podaci (rast od 2,0% na kvartalnom nivou). Među vodećim ekonomijama eurozone Španija i

Italija su zabilježile najveći rast u odnosu na I kvartal od 2,8%, odnosno 2,7%, dok je u Njemačkoj i Francuskoj rast GDP-a bio blaži, te je iznosio 1,5% i 0,9%, respektivno. Takođe, potvrđen je i podatak o rastu stope inflacije u julu na 2,2%, s tim da je potrebno primjetiti da je temeljna stopa inflacije, koja isključuje cijene volatilnih dobara, u istom periodu smanjena na 0,7%. Ovo ide u prilog stavu ECB da su u osnovi cjenovni pritisci ostali prigušeni. Prema prognozama ECB očekuje se dalji rast stope inflacije do kraja ove godine, ali se smatra da će tome uglavnom doprinijeti privremeni faktori koji neće zahtijevati promjene u monetarnoj politici. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da nedavnu reviziju strategije ove institucije treba posmatrati na način da ista predstavlja snažne temelje za buduće odluke monetarne politike. Ova izjava sugerise moguće promjene u jeziku kojeg ECB koristi kada opisuje buduću putanju monetarne politike.

Član UV ECB Rehn je izjavio da bi EU trebalo da uvede pojedinačne ciljne nivoe duga za svoje članice kako bi se u narednim godinama osigurao kredibilitet. Rehn je mišljenja da trenutni pristup, prema kojem je ovo pravilo jedinstveno za sve članice (60% odnosa duga i GDP-a), nije realan za najzaduženije zemlje, te da bi posebna ograničenja za pojedine članice mogle da budu razuman i vjerodostojan put za budućnost.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) 2. prelim. podatak II kvartal	2,0%	2,0%	-0,3%
2.	GDP – Holandija (kvartalno) prelim. II kvartal	1,5%	3,1%	-0,8%
3.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) prelim. II kvartal	-	0,5%	-0,2%
4.	Stopa inflacije – EZ final. JUL	2,2%	2,2%	1,9%
5.	Temeljna stopa inflacije – EZ final. JUL	0,7%	0,7%	0,9%
6.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) JUN	-	2,8%	12,2%
7.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) JUN	-	21,8	13,9
8.	Javni dug Italija (u milijardama EUR) JUN	-	2.696,2	2.687,1
9.	Trgovinski bilans – Holandija (u milijardama EUR) JUN	-	6,5	4,7
10.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G) JUN	-	6,4%	11,0%
11.	Stopa nezaposlenosti – Holandija JUL	-	3,1%	3,2%
12.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) JUL	9,2%	10,4%	8,5%

SAD

Fed se možda bori sa problemom inflacije, ali dvojica viših zvaničnika Feda tvrde da bi nastavak veće inflacije u budućnosti možda moglo biti ono što je potrebno da bi se ekonomija pomjerila na viši nivo, što bi pojačalo zapošljavanje i pomoglo velikom broju ljudi. Bivši direktor Feda za oblast istraživanja Wilcox, kao i Reifschneider, koji je bio specijalni savjetnik bivše predsjednice Feda Yellen, u svome istraživanju tvrde da nakon što se pandemija Covid19 okonča i nakon što Fed bude u mogućnosti da poveća kamatne stope na normalnije nivoe, tada se inflatorni cilj treba povećati sa 2% na 3%.

Tokom protekle sedmice objavljen je zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a, održane 27. i 28. jula, u kojem je navedeno da, gledajući unaprijed, većina učesnika smatra da se ekonomija razvija uglavnom onako kako su očekivali. U takvim okolnostima procijenjeno je da bi se moglo početi sa procesom reduciranja tempa otkupa aktive u ovoj godini, s obzirom na to da članovi FOMC-a očekuju “značajan budući napredak”, dok su kriteriji stabilnosti cijena i pune zaposlenosti blizu ispunjenja. Ipak, u zapisniku je pomenuto da su zvaničnici primjetili da širenje nove varijante virusa može privremeno usporiti ponovno puno otvaranje ekonomije, što se može odraziti na tržište rada.

Predsjednik Feda iz Bostona Rosengren je za Financial Times izjavio da će podržati odluku Feda da narednog mjeseca počne sa smanjenjem kvantitativnih olakšica kako bi se eventualno program okončao do sredine 2022. godine. Prema njegovom mišljenju, program hitnog otkupa nije prikladan za ekonomiju koja je sputana ograničenjima na strani ponude. Njegov kolega, predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan izražava snažnu podršku za ublažavanje monetarnih stimulansa, te je izjavio da je možda potrebno prilagoditi stavove u slučaju da delta soj virusa značajno uspori ekonomski rast. S druge strane predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari smatra da, ukoliko se delta soj virusa nastavi širiti i ukoliko učini ljude opreznijim vezano za povratak na tržište rada ili ukoliko to uspori zapošljavanje, to će

uzrokovati, barem za njega, da se preispita da li je vrijeme da se ublaži program kvantitativnih olakšica ili je potrebno još strpljenja.

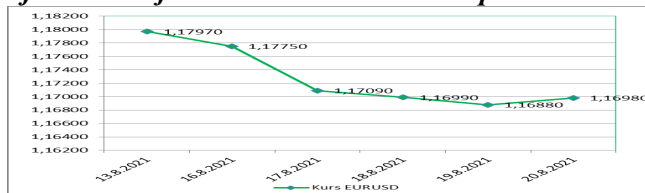
Ministrica finansija SAD Yellen je ukazala višim zvaničnicima Bijele kuće da se zalaže za ponovno imenovanje sadašnjeg predsjednika Feda Powella kojem mandat na ovoj funkciji ističe u februaru naredne godine, kako prenose osobe bliske sa ovom tematikom.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja (M/M)	JUL	-0,3%	-1,1%	0,7%
2.	Industrijska proizvodnja (M/M)	JUL	0,5%	0,9%	0,2%
3.	Iskorištenost kapaciteta	JUL	75,7%	76,1%	75,4%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	13. avgust	-	-3,9%	2,8%
5.	Broj započetih kuća (M/M)	JUL	-2,6%	-7,0%	3,5%
6.	Incijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. avgust	364.000	348.000	377.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	07. avgust	2.800.000	2.820.000	2.899.000

USD je aprecioirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1797 na nivo od 1,1698.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice Reuters je proveo istraživanje koje je pokazalo da ekonomisti očekuju da će BoE sačekati do 2023. godine prije nego poveća referentnu kamatnu stopu sa rekordno niskih 0,10%. Ipak, istaknuto je da postoji šansa za povećanje ove stope možda i ranije, u slučaju ubrzanja inflacije i snažnijeg ekonomskog oporavka. Reuters je anketu proveo u periodu od 9. do 13. avgusta, a rezultati su pokazali da učesnici istraživanja očekuju da bi referentna kamatna stopa BoE mogla dostići nivo od 0,5% do 2023. godine. Preko 85% učesnika istraživanja je istaklo da će stopa nezaposlenosti trebati barem jednu godinu kako bi se dostigao nivo koji je zabilježen pred pandemiju.

Početkom ovog mjeseca iz BoE je saopšteno da se očekuje umjereno pooštavanje monetarne politike u naredne tri godine. Usporenje inflacije koje je u julu zabilježeno u odnosu na isti mjesec prethodne godine, reflektuje rast cijena u prošloj godini koji se desio kada je Velika Britanija uklanjala provoditno uvedene restrikcije zbog širenja pandemije. Ovdje je korisno pomenuti da je BoE početkom ovog mjeseca istakla da bi inflacija do kraja godine mogla da dostigne 4%, što bi bila najviša inflacija u posljednjih deset godina. Ipak, BoE se i dalje drži stava da će ovo ubrzanje inflacije biti privremeno. Podaci koje je objavila Agencija za statistiku ukazuju na to da i dalje postoje signali inflatornih pritisaka u ulaznim i izlaznim cijenama proizvodnje. Izlazne cijene proizvodnje su tokom jula bilježile godišnji rast za 4,9% (prethodni podatak 4,5%), dok su ulazne cijene povećane za čak 9,9% godišnje (prethodni podatak 9,7%). Skoro svi mali proizvođači u Velikoj Britaniji se bore sa rastućim troškovima, pokazalo je istraživanje, a koje pokazuje da je pojačana zabrinutost vezano za zapošljavanje i logistiku zbog pandemije Covid19, kao i Brexita. Grupe za podršku poslovanju South West Manufacturing Advisory Service (SWMAS) kao i Manufacturing Growth Programme su saopštile da povećanje cijena u lancu snadbijevanja predstavlja poteškoće za 96% učesnika istraživanja.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	AVG	-	5,6%	5,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	JUL	-	-7.800	-136.100
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	JUN	4,8%	4,7%	4,8%

4.	Inflacija (G/G)	JUL	2,3%	2,0%	2,5%
5.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	JUL	9,1%	9,9%	9,7%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	JUL	4,4%	4,9%	4,5%
7.	Gfk povjerenje potrošača	AVG	-7	-8	-7
8.	Maloprodaja (G/G)	JUL	5,9%	2,4%	9,2%
9.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	JUL	11,9	10,4	21,5

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, te je kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,85043 na nivo od 0,85880, kao i u odnosu na USD, te je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3866 na nivo od 1,3623.

JAPAN

Nakon što su za Japan početkom prošle sedmice objavljeni pozitivni podaci o rastu GDP-a tokom II kvartala, ministar ekonomije Nishimura je izjavio da ima „veoma pomiješano mišljenje“ vezano za ove podatke, jer isti pokazuju da je apetit domaćinstava prema potrošnji veoma izražen uprkos ograničenjima izazvanim vanrednim stanjem. Dodao je da je prioritet sprečavanje širenja virusa, te da je veoma loše po ekonomiju da se ova situacija nastavi. Prema mišljenju analitičara pozitivni podaci GDP-a dolaze kao olakšavajuća okolnost za premijera ove zemlje, Sugu, čija se popularnost nalazi na rekordno niskim nivoima. Uveliko se očekuje da će Suga najaviti još jedan stimulativni paket prije izbora koji treba da se održe do jeseni ove godine. U međuvremenu, očekuje se da bi Vlada Japana mogla produžiti vanredno stanje do kraja avgusta, odnosno polovine septembra, a koje se trenutno nalazi na snazi u šest regija, uključujući Tokio. Krajem sedmice su objavljeni podaci o nastavku pada stope inflacije u Japanu. Stopa inflacije Japana se već deseti mjesec nalazi u negativnoj zoni, što navodi na očekivanja da će BoJ vjerovatno morati da zadrži stimulativnu monetarnu politiku u doglednoj budućnosti. Određeni broj analitičara smatra da bi ovakvi podaci o inflaciji mogli uticati na BoJ da smanji inflatorna očekivanja na narednoj kvartalnoj reviziji u oktobru, jer trenutne projekcije ne uzimaju u obzir efekte bazne godine. Prema posljednjim prognozama BoJ iz jula očekuje se da će temeljna stopa inflacije rasti na 0,6% u fiskalnoj godini koja završava u martu 2022.

Restrikcije koje su uvedene sa vanrednim stanjem u Japanu, prema podacima mobilnosti, ne utiču na efikasno smanjenje kretanja kao što je to bio slučaj u prošlosti, a što negativno djeluje na napore Vlade da uspori širenje zaraze, te povećava rizik odgađanja ekonomskog oporavka. Povećani broj zaraženih Covid19 je uticao na odluku Vlade da produži ovakvo stanje do 12. septembra i da proširi ciljane dijelove na koje se odnosi vanredno stanje na skoro 60% ukupne populacije.

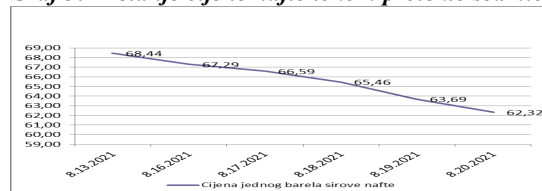
Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (G/G) prelim. II kvartal	0,5%	1,3%	-3,7%
2.	GDP (kvartalno) prelim. II kvartal	0,1%	0,3%	-0,9%
3.	Stopa inflacije JUL	-0,4%	-0,3%	-0,5%
4.	Temeljna stopa inflacije JUL	-0,8%	-0,6%	-0,9%
5.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) JUL	196,4	441,0	384,0
6.	Izvoz (G/G) JUL	39,4%	37,0%	48,6%
7.	Uvoz (G/G) JUL	35,3%	28,5%	32,7%
8.	Industrijska proizvodnja (G/G) final. JUN	22,6%	23,0%	21,1%
9.	Iskorištenost kapaciteta JUN	-	6,2%	-6,8%
10.	Porudžbine osnovnih mašina (G/G) JUN	15,6%	18,6%	12,2%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 129,30 na nivo od 128,44. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 109,59 na nivo od 109,78.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,44 USD (58,01 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala konstantnu tendenciju smanjenja, uglavnom pod uticajem straha zbog širenja pandemije, novog soja virusa, te efekata po ekonomski oporavak. Početkom sedmice cijena nafte je smanjena nakon što su svi glavni ekonomski indikatori za Kinu pokazali usporenje. Nakon što je sredinom sedmice objavljen zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a, koji je pokazao da postoji određeni strah da će širenje novog soja virusa ograničiti ponovno otvaranje ekonomije, dok su se pojavile informacije o povećanom broju zaraženih, cijena nafte je nastavila sa tendencijom pada. Zalihe nafte u SAD su smanjene za 3,2 miliona barela, na ukupno 435,5 miliona barela, u sedmici koja je završila 13. avgusta, saopštila je EIA. Ponuda nafte je za oko 6% niža u odnosu na petogodišnji prosjek, prvi put u ovoj godini. Analitičari očekuju da će ponuda biti smanjena za 1,1 milion barela. Uprkos ovim podacima, cijena nafte je i dalje nastavila da bilježi pad. Tržište nafte se oporavilo u prvoj polovini 2021. godine, ali je tokom jula došlo do pada cijene nafte za oko 15%, uglavnom zbog straha od negativnih efekata pandemije. Cijena nafte je krajem sedmice nastavila da bilježi pad, sedmi dan zaredom, te je zabilježen najviši sedmični pad u posljednjih devet mjeseci pod uticajem pojačane rasprodaje fjučersa na naftu od strane investitora koji procjenjuju da će doći do usporenja tražnje za naftom, kako se broj zaraženih virusom Covid19 povećava. Pojedini analitičari smatraju da je u ovakvim uslovima neizvjesnosti veoma teško pronaći realnu podršku cijeni nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,32 USD (53,27 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 8,94%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.779,74 USD (1.508,64 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je povećana, jer su investitori bili u iščekivanju objavljivanja zapisnika sa posljednje sjednice FOMC-a koji je trebao dati više detalja oko nastavka monetarne politike Fed. Takođe, fokus investitora je usmjeren i na geopolitičke tenzije u Afganistanu. U narednim danima cijena zlata se kretala u uzanom rasponu, nakon što zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a nije ukazao na neke značajne informacije koje su uticale na kretanje cijene zlata. Širenje pandemije i efekat po ekonomiju, su do kraja sedmice imali uticaj na kretanje cijene zlata, kao i na kretanje kursa USD, te zabrinutost da bi Fed mogao ubrzo usporiti sa tempom programa kvantitativnih olakšica. Predsjednik Fed iz Dallasa Kaplan izražava snažnu podršku za ublažavanje monetarnih stimulansa, te smatra da je možda potrebno prilagoditi stavove u slučaju da delta soj virusa značajno uspori ekonomski rast. Pojedini analitičari trenutno prepoznaju dvije strane tržišta zlata. USD je relativno snažan, nakon posljednjih informacija oko mogućeg usporenja kvantitativnih olakšica, što bi moglo voditi padu cijene zlata. S druge strane, širenje pandemije i negativni efekti po ekonomski rast, utiču na rast cijene zlata, te ukoliko se rizici pandemije materijalizuju, to će se zasigurno odraziti i na odluke Fed kao i na kretanje kursa USD. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da se održava iznad nivoa od 1.780 USD po unci, uglavnom zbog neizvjesnosti oko daljeg uticaja pandemije na ekonomski rast. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.781,11 USD (1.522,58 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,08%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

